

підприємствам харчування забезпечити конкурентоспроможність та успішну адаптацію до вимог ринкового середовища.

Список використаних джерел:

1. Андросова О.Ф. *Визначення і сутність корпоративної культури в сучасному управлінні. Економіка та управління підприємствами.* 2017, Вип. 6 (11). С. 224-233.

2. Зеліч В.В. *Роль та місце корпоративної культури та її вплив на розвиток підприємства. Інфраструктура ринку.* 2017. №6. С.21-25.

3. Шейн Е. *Organizational Culture and Leadership, 3rd edition,* видавництво Лабіринт. 2004.

4. Чайка Г.П. *Культура ділового спілкування менеджера, Знання, Київ, 2005.* – URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Chayka_2005_448.pdf

УДК 338.3:[621.31+347.43]

Микитенко В.В.,

*доктор економічних наук, професор,
головний науковий співробітник,*

*відділ Проблем перспективного розвитку ПЕК,
Інститут економіки промисловості НАН України.*

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕНЕРГОСИСТЕМИ - СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЕНЕРГЕТИЧНИХ БІЗНЕС КОРПОРАЦІЙ І
РОЗПОДІЛЕНОЇ ГЕНЕРАЦІЇ**

Визначення доцільності проведення системних розробок у площині забезпечення соціальної відповідальності у сфері енергетики є актуальним із огляду на [1]: а) необхідність розробки комплексної стратегії розвитку розподіленої генерації (РГ), яка б враховувала не лише економічні та технічні аспекти, але й соціальні та етичні питання; б) відсутність системних досліджень, які б комплексно оцінювали вплив РГ на різні аспекти суспільного життя; в) потребу у розробці механізмів стимулювання розвитку РГ, які б забезпечували справедливий розподіл вигод та мінімізували негативні наслідки; г) важливість забезпечення енергетичної безпеки та стабільності в Україні, що робить РГ пріоритетним напрямом розвитку енергетики; д) доцільність розробки комплексної стратегії розвитку РГ із

урахуванням принципів соціальної відповідальності. Системні дослідження щодо соціальної відповідальності у сфері енергетики є надактуальним завданням та має значний потенціал для вирішення ключових проблем функціонування національної енергосистеми і суспільно-політичної стабілізації. У цій площині необхідним є забезпечення узгодженості простору діяльності енергетичних бізнес-корпорацій (ЕБК) із приватними підприємствами РГ за допомогою різноманітних заходів, технологій та стратегій співпраці. Зокрема, щодо: 1) зобов'язання акціонерних товариств встановити партнерські відносини з підприємствами РГ шляхом укладення партнерських угод, спільних проектів або фінансової підтримки, що дозволить РГ мати доступ до ресурсів, експертизи та ринкових можливостей, які надаються енергетичними корпораціями; 2) ЕБК мають бути зобов'язані забезпечувати обмін знаннями, технологіями та кращими практиками з суб'єктами господарювання РГ, що можна досягти шляхом організації навчальних семінарів, тренінгів чи програм обміну досвідом; 3) ЕБК мають стимулювати розвиток інновацій у РГ шляхом фінансової підтримки досліджень та розробок, надання доступу до інноваційних технологій або організації конкурсів на кращі ідеї; 4) ЕБК та РГ мають об'єднати зусилля у маркетинговій діяльності, спільно рекламуючи свої послуги та продукти, що дозволить РГ зайняти більш міцну позицію на ринку та залучати більше клієнтів; 5) ЕБК та підприємства РГ мають співпрацювати при лобюванні законодавства і політики, яка сприятиме стабілізації та розвитку національного ринку РГ. З цього, нагальним є визначення почерговості дій із реалізації функцій соціальної відповідальності самими регуляторами енергетики як зобов'язань та активної участі органів управління енергетичною сферою у забезпеченні стійкості енергосистеми та екологічного і соціального благополуччя суспільства.

Зазначене обумовлює потребу в обґрунтуванні управлінських дій за домінантами соціальної відповідальності задля узгодження процесів забезпечення стійкості енергосистеми з раціоналізацією і погодженням сумісності обсягів, термінів та режимів постачання у мережу електроенергії (ЕЕ) (табл. 1) за урахування комплексного підходу до використання техніко-технологічних процедур, організаційно-економічних та когнітивно-інформаційних засобів.

Таблиця 1

**Алгоритм управлінських дій із узгодження та раціоналізації
обсягів і режимів постачання у мережу електроенергії від
підприємств розподіленої генерації та енергетичних бізнес
корпорацій ***

Етап	Завдання	Відповідальні	Терміни
Етап I Аналіз та обґрунтування вимог	I.I. Збір та аналіз даних про: структуру та динаміку розвитку РГ; обсяги та режими постачання ЕЕ від РГ та ЕБК; технічні можливості енергосистеми; попит на ЕЕ. I.II. Обґрунтування вимог до обсягів і режимів постачання у мережу ЕЕ від РГ та ЕБК. I.III. Прогнозування вагомості впливу РГ на стійкість функціонування енергосистеми.	Міністерство енергетики України, НКРЕКП, <i>оператори систем розподілу (ОСР)</i>	3 місяці
Етап II Розробка стратегії узгодження процесів і режимів	II.I. Розробка стратегії узгодження процесів і режимів: забезпечення стійкості енергосистеми; раціоналізація та погодження сумісності обсягів, термінів і режимів постачання ЕЕ. II.II. Визначення пріоритетів та цілей розвитку РГ II.III. Розробка механізмів стимулювання розвитку РГ	Міністерство енергетики України, НКРЕКП, ОСР, експерти	6 місяців
Етап III Впровадження стратегії узгодження	III.I. Розробка та прийняття стандартів і нормативних актів. III.II. Впровадження програм розвитку РГ у територіальних утвореннях. III.III. Створення та перевірка збалансованості та надійності функціонування інфраструктури для підключення РГ до енергосистеми. III.IV. Інформування, контролювання та навчання учасників ринку ЕЕ.	Міністерство енергетики України, НКРЕКП, ОСР, енергетичні компанії	12 місяців
Етап IV Моніторинг та оцінка	IV.I. Моніторинг впливу РГ на стійкість національної енергосистеми. IV.II. Оцінка ефективності впровадження стратегії узгодження. IV.III. Розроблення рекомендації щодо коригування стратегії узгодження та уточнення змістовності нормативних актів	Міністерство енергетики України, НКРЕКП, ОСР	Постійно

Етап	Завдання	Відповідальні	Терміни
Етап У Уточнення, удосконалення та коригування стратегії узгодження	У.І. Аналіз результатів моніторингу та оцінки впливу РГ на стійкість енергосистеми. У.ІІ. Виявлення проблем і недоліків стратегії. У.ІІІ. Розробка та впровадження заходів щодо усунення проблем і недоліків. У.ІV. Оновлення стратегії з урахуванням змін на ринку ЕЕ та технологічних зрушень. У.V. Внесення змін до нормативних актів. У.VІ. Розробка програм стимулювання РГ. У.VІІ. Впровадження програм із стимулювання інноваційної діяльності, реалізації на практиці нових технологій та інновацій. У.VІІІ. Підвищення кваліфікації учасників ринку.	Міністерство енергетики України, НКРЕКП, оператори систем розподілу, енергетичні компанії, громадськість та ін.	6-12 місяців Цей етап є безперервним процесом, який має постійно оновлюватися й адаптуватися до мінливих умов внутрішнього і зовнішнього середовища.

* укладено на підставі [2].

Особлива відповідальність за реалізацію п'ятого етапу має бути покладена на Міністерство енергетики України, оскільки, воно є головним органом державної влади у сфері енергетики, має повноваження розробляти та реалізовувати стратегію розвитку енергетики та доступ до необхідних ресурсів. Щодо термінів реалізації У етапу – їх слід визначати з урахуванням: а) складності та обсягів роботи по узгодженню технологічних режимів і процесів; б) масштабів наявних ресурсів і резервів; в) необхідності залучення зацікавлених сторін.

Список використаних джерел

1. Микитенко В. В., Амоша О. О. Соціальна відповідальність суб'єктів господарювання при розбудові та реалізації проєктів енергосистем із елементами розподіленої генерації. Україна та світ: виміри сьогодення. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2024. С. 107 – 117.

2. Микитенко В. В. Соціальна відповідальність: алгоритм управлінських дій. Соціально-економічний стан в умовах воєнного часу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (19.02.2024 р, м. Суми). Суми: Східноєвропейський центр науков. досліджень, Research Europe, 2024. С. 48-53.